

DEL REALISME AL POSTIMPRESSIONISME

Context històric:

- ★ Colonialisme. Influència entre el món occidental i les cultures exòtiques
- ★ L'any 1848 van aparèixer a França una nova onada de moviments revolucionaris que es van estendre arreu d'Europa.
- ★ Creixement de les ciutats (Ferrocarri)
- ★ Consolidació de la Revolució Industrial (nous materials, energies...)
- ★ Distinció entre la figura de l'arquitecte i l'enginyer
- ★ La burgesia esdevé la gran consumidora d'activitats culturals i la principal promotora artística
- ★ Moviment obrer. Marxisme i anarquisme
- ★ Mercantilització de l'art
- ★ 1863. "Saló dels Refusats", potencia actitud de rebel·lia i independència dels artistes.
- ★ París centre artístic europeu més important.

Canvis estètica industrial:

- Més llum
- Més maleable
- Recursos fets en sèrie
- Obertures més amples
- Més aire
- Art romà → volta de canó + obertures termals

Dos etapes:

- * De transició (amb elements classicistes)
- * Estructura nua

Arquitectura:

- > El procés d'industrialització, va transformar la societat del s.XIX, que va necessitar una arquitectura adaptada
- > Creixement ciutats → Nou urbanisme
- > ENGINYER ≠/ ARQUITECTE (formació + artística)

Coexisteixen moltes tendències diferents i a més, a cada país, tenen unes característiques pròpies:

Primera meitat s.XIX

- Neoclassicisme i Historicisme: recuperació del passat
- Arquitectura del ferro: amb nous materials
-

Segona meitat s.XIX

Perdura l'arquitectura historicista i es consolida la del ferro

- Arquitectura eclèctica: combinació de diferents estils del passat
- Modernisme
- Escola de Chicago

NEOCLASSICISME O CLASSICISME ROMÀNTIC

S.XVIII

- Combina estructures clàssiques grecoromanes amb una exaltació al Romanticisme
- La França revolucionària va voler recuperar els valors de l'antiguitat clàssica, així com el concepte racional de bellesa.
- Napoleó > art imperial romà
- Anglaterra i Alemanya > món Grec

ARQUITECTURA HISTORICISTA

Durant la segona meitat del s.XIX

- Sorgiment ideals nacionalistes a diferents països europeus i la recerca de les arrels
- Inclou diferents corrents. + Important NEOGÒTICA (atracció pel món medieval)

ARQUITECTURA ECLÈCTICA

- Tendència que combina diferents estils en un mateix edifici
- Trobem elements clàssics barrejats amb els d'altres èpoques
- Té lloc entre el 1850 i 1920, juntament amb el Modernisme
- Es va estendre per Europa i va arribar fins a Rússia

“ Casa Solans”

ARQUITECTURA DEL FERRO

Simultàneament a l'arquitectura historicista, va aparèixer una arquitectura que havia de donar resposta a unes noves necessitats, derivades de la industrialització.

- a) Construccions ràpides i barates necessàries per l'augment de població
- b) Ponts, estacions i obres públiques derivades del ferrocarril
- c) Construccions d'indústries
- d) Museus i biblioteques que apareixen gràcies al progrés en cultura i educació
- e) Construccions efímeres per a les exposicions universals que es celebraven per la recerca de nous mercats.

Ús de nous materials: Ferro (colat o fos i forjat)

Vidre, acer i ciment

Van permetre alliberar el mur com a element de suport i es va convertir en un element de tancament. → Així es pot substituir per vidre (MUR CORTINA)

ESCOLA DE CHICAGO (grup d'arquitectes)

Apareix a la reconstrucció de la ciutat de Chicago, el 1871 després de ser destruïda per un incendi.

> Construcció en altura:

- Especulació del sòl
- L'ús d'armadures de ferro que permetia superposar pisos
- Invenció dels ascensors (OTIS)

> Funcionalitat sobre estètica

> Superfícies llises i acristallades, finestres esteses horitzontalment per tota la façana

> Predomini línies verticals i horitzontals. (GRATACELS)

LOUIS SULLIVAN

Escultura:

1ª meitat s.XIX, pervivència Neoclassicisme i Romàntica
(Cánova) (Rude)

2ª meitat s.XIX, RODIN → Renovació escultòria → Va tardar perquè:

→ L'escultura (materials) era molt cara i no podien anar per lliure

→ La gran quantitat de models escultòrics de l'antiguitat va exercir una major influència en l'escultura que en la pintura.

Neoclassicisme

ANTONIO CÁNOVA 1757-1822

Inspiració en l'Antiga Grècia

“Eros i Psique”.

Romanticisme

FRANÇOIS RUDE 1784-1855

“La Marsellesa”

Renovació escultòrica

RODIN 1840-1917

Francés.

Representant de l'IMPRESSIONISME

Interès per la llum amb la combinació de formes rugoses i polides (influència de la pintura Impressionista).

Representació de la figura humana (influència de l'escultura renaixentista)

Interès pels fragments i figures inacabades (influència del non finito de Miquel Àngel).

“Els burgesos de Calais”

Pintura:

Davant d'un art que revisa de manera permanent el passat o els grans esdeveniments històrics, l'artista gira la mirada cap a la realitat quotidiana, però sense oblidar la lliçó d'un romanticisme simbòlic.

REALISME

1848-1870 a França

Cerca la realitat més pròxima i quotidiana, no pas la dels grans homes ni la dels grans fets.

Les noves classes populars sorgides de la Revolució Industrial, amb les seves misèries.

Rebuig a la retòrica romàntica i la idealització neoclàssica.

S'abandonen els temes medievals, clàssics o orientals. → Temes quotidians objectius

- a) La implantació definitiva de la burgesia
- b) Els positivisme filosòfic d'August Comte, que estableix les dades dels sentits com a font fonamental del coneixement.
- c) La sensibilitat i la consciència dels artistes envers els problemes socials derivats de la industrialització
- d) El desencís pel fracàs de la Revolució del 1848, va tenir lloc les primeres mostres organitzades del moviment obrer, la majoria foren reprimides. Lluites socials del proletariat.

NO va introduir innovacions formals, sinó temàtica.

Mostra la realitat; els fets quotidians del proletariat urbà i rural derivats del període de la industrialització.

Té una clara voluntat de denúncia.

Desapareix el concepte de sublim i el pintoresc, es pretén mostrar fidelment la realitat, tal i com la capta l'ull.

INFLUÈNCIES:

La FOTOGRAFIA. El 1839 es presenta el daguerreotip a l'Acadèmia de les Ciències i les Arts de París.

→ Aporta noves composicions i nous enquadraments

→ Captació de l'instant, com la fotografia.

GOYA: Amb "*Els capritxos i Els desastres de la Guerra*", inicia un nou llenguatge pictòric realista que serà el precursor del moviment.

GUSTAVE COURBET 1819-1877

Màxim exponent del Realisme

Compromès políticament

Molt influenciat per Caravaggio i Velázquez

(ús dels colors negres i marrons)

Degut al rebuig de les seves obres per part del sector més acadèmic (titllat de “vulgar”), obrirà la seva pròpia exposició (Pavelló del Realisme), antecedents del Saló dels REbutjats amb els pintors impressionistes del 1863.

“Enterrament a Ornans”

Tractament, format i estil formals però de temàtica banal.

Marca el naixement del realisme

L'expressió dels rostres mostra un sentiment de fet quotidià.

Retrat col·lectiu.

JEAN-FRANÇOIS MILLET 1814-1875

Origen rural

Volia mostrar la innocència dels camperols en contraposició a la degradació del ciutadà immers en la societat industrial.

Va formar part de l'Escola de Barbizon.

“L'àngelus”

Pregària diària cristiana.

Imatge de dos pagesos que han deixat les seves eines per posar-se a resar amb simplicitat en el moment del crepuscle, produint aquest contrast lumínic, místic i íntim.

L'interès per la llum en aquesta obra ens avança al impressionisme que sorgirà anys més tard.

HONORÉ DAUMIER 1808-1879

Pintor, escultor i caricaturista, faceta en la que va destacar per la sàtira política i social.

Esdevindrà un cronista de la vida urbana en l'era industrial. Amb el realisme, l'artista és part de la societat i no pot contemplar-la impassible.

Compromès amb els problemes polítics i socials.

“Vagó de tercera”

ESCOLA DE BARBIZON

Conjunt de paisatgistes d'entre 1830 i 1870.

Emmarcats dins el realisme pictòric.

Abandonen l'academicisme per desenvolupar la seva inspiració directament en escenaris naturals, Millet, Corot i Rousseau se'ls considera alguns dels fundadors.

Feien els esbossos a l'exterior i acaben l'obra a l'estudi.

Renuncien a les idealitzacions romàntiques.

No mostraven el paisatge amb cap significació simbòlica o literària, sinó la realitat visible de forma objectiva.

Centraven el seu interès en els aspectes formals (efecte de la llum sobre els objectes) i no en la transmissió d'un missatge.

S'anticipen a l'Impressionisme en l'estudi dels efectes de la llum i l'atmosfera.

IMPRESSIONISME

Context històric:

- Moviment sorgit a partir de 1874 (la primera vegada que exposen tots junts)
- Moviment que dura poc, només uns deu anys
- Unió d'un grup d'amics artistes, que viuen una vida bohèmia. Es troben i fan tertúlia en els cafès (Café Guerbois)
- Els "unius" Manet, el grup es formarà sota el seu magistrat
- Els participants del grup seran: Monet, Cezanne, Bazille, Pissarro, Renoir i Sisley
- 1874: exposen a l'estudi del fotògraf Nadar per primera vegada

Característiques:

❑ **Models:**

- De Courbet adopten la manca d'argument pintar per gust de pintar
- De Manet, la manera d'entendre la pintura, d'aplicar el color, fer les ombres amb el color, el poc modelatge...
- Pinzellada de Velázquez i Goya: ràpida i sense molt detall
- Paisatge de Turner: ús dels colors, pinzellada difosa...

- ❑ **Unió de visió i llum.** Els interessa mostrar que quan observen la realitat, els colors es comporten de manera diferent a la qual es comporten a l'estudi.